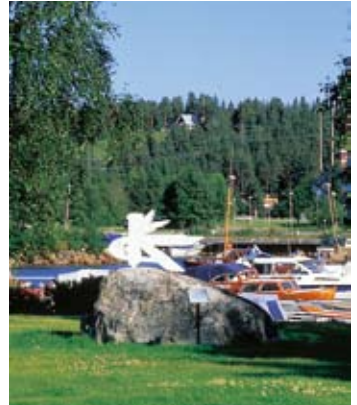

Stadsnära utsmyckningar i utemiljö

Offentlig utsmyckning bidrar till att skapa en god livsmiljö för invånarna, en god kulturmiljö för barnen samt värnar om vår lokala identitet. Människor får också möjlighet att komma i kontakt med konst när denna blir ett naturligt inslag i samhällsmiljön.

Sökandet efter en gemensam identitet och kulturella rötter får ökad aktualitet i en tid av snabba förändringar och ökad internationalisering. En stark självkänsla och kulturell identitet behövs i kontakterna med omvärlden. Information om offentliga utsmyckningar och konst bidrar till att aktivera människor och ger möjlighet att reflektera över konsten och konstnärens roll i samhället. Vi får anledning att tillsammans diskutera och vidga deltagandet i kulturlivet.

Vi vill på detta sätt visa de offentliga utsmyckningar i utemiljö vi har i Piteå stad och dess närmaste omgivning.

Del av Konstparken vid Norra Hamn

Kultur Fritid

2008

Kultur Fritid, Piteå kommun

Foto: Tore Sundström och Tommy Stoltz

© Lantmäteriverket Medgivande MS2007/05319

Stadsnära utsmäckningar

Stadshuset

- 1 Expansion sid 4

Vänortsparken

- 2 Pelikanen sid 4
- 2 Eider på en väg sid 4

Konstparken

- 3 Nätstickan sid 5
- 3 Havet är rikt sid 5
- 3 Fågel - fisk sid 5
- 3 Havets vägvisare sid 6
- 3 Vågen sid 6
- 3 Sjökvinnan sid 6
- 3 Vindmobiler sid 7
- 3 Notdragaren sid 7
- 3 Havsväsen sid 7
- 3 Atlantis sid 8
- 3 Rytmer sid 8
- 3 Drakskepp sid 8
- 3 Till minne sid 9
- 3 Fenan sid 9
- 3 Bottenvikens änglar sid 10
- 3 Det spelande barnet från havet sid 10

Norrmalmia

- 4 Figurer för spel sid 11

Ankarskatan

- 5 Långskataskolan sid 11
- 6 Idoghetens mast sid 11

Norra ringen

- 7 Snäckan sid 12
- 8 Ljus i vinterskrud sid 12
- 9 Älvens väg sid 12

Timmerleden

- 10 Musik och glädje sid 13

Källbo servicehus/Bryggeriet/Kyrkogården

- 11 Bland fåglar sid 13
- 12 Anemon sid 13
- 13 Timglas sid 14

Uddmansgatan

- 14 C J Boström sid 14
- 14 Sjöättning sid 14
- 14 Daniel Solander sid 15
- 14 Uddmans brygggor sid 15
- 14 Lanterna utsiktspunkt sid 16
- 14 Haren sid 16

Leoparden

- 15 Gepard sid 16

Södra Hamn

- 16 Vindaren sid 17

Badhusparken

- 17 Dialogen sid 17
- 17 Flicka på snäcka sid 17

Öjebyn

- 18 Torget: Arbetaren sid 18
- 19 Linnéparken: Källan sid 18
- 20 Storstrand: Norrskan sid 18

Konstnärsregister sid 19-20

① Expansion

av Ebba Hedqvist, 1975

Material: Rostfri konstruktion klädd med koppar

Konstnären har angett mottot för skulpturen enligt följande:

"Att spegla en starkt expanderande kommun."

② Pelikanen

av Mlle Jouannais, Paris 2007

Material: Brons

En gåva från St Barthélemy – Piteå kommuns vänort.

Pelikanen är en långvingad sjöfågel.

Den har en stor näbb med en stor hudpåse på undersidan där småfisk förvaras efter fångst.

Pelikaner lever tillsammans i flockar med hundra eller till och med tusen fåglar.

I flockarna samarbetar pelikanerna väl med varandra.

Pelikanen är en del av St Barths emblem. Den symboliserar liv och mod.

② Ejder på en våg

av Valentin Myzdrikov 2007

Material: Aluminium

Ejdern är en andfågel anpassad för ett liv i och vid vattnet. Den är symbolen för ett naturreservat i Kandalaksha som bildades 1932 just för att skydda ejdern.

Den häckar i kolonier på öarna i Vita havet och Barents hav. Ejderdun är dyrbart och ingen annan fågel har liknande dun. Ejdern lyfter "springande" på vattnet upp mot vinden.

③ Nätstickan

av Toivo Lundmark, 1993

Material: Limmat trä

Nätsticka i trä är ett redskap som fiskare använder när de lägger ut och tar in nät. Näten träs upp på stickan vid upptagandet och är på så sätt färdiga att användas på nytt. Verktyget används fortfarande, men är då oftast av annat material.

„..genom min tro på individen i kollektivet vill jag genom temperament, styrka, fantasi, känslighet och inte minst envishet försöka ge människorna en smula optimism. För övrigt är det ju också så, att när orden varken finns eller räcker till ja, då tar bilderna och tingen vid.”

③ Havet är rikt

av Maria Alm, 1994

Material: Järn

Konstnären beskriver sitt konstverk så här:

Havet är åkern, nätet är tröskan, fisken är säden.”

③ Fågel - fisk

av Thomas Efverström, 1995

Material: Lackerat rostfritt stål på natursten

Så här beskriver konstnären sitt konstverk: *”Den kan läsas på olika sätt, till exempel en gäddas pilande ut ur en vassrugg, en tärnas rytlande med vingarna eller vad helst betraktaren har i sinnet.”*

③ *Havets vägvisare*

av Eva Hagström, 1996

Material: Lackerad plåt
Konstnären vill berätta för oss om och få oss att tänka på sjömärken, farledsprickar, ensmärken, bryggornas spjälor, havets blå färg och de fyra väderstrecken. Skulpturen innehåller många symboler, exempelvis fisken, vågen, snäckan, spiralen, labyrinten, båten och timlaget.

③ *Vågen*

av Mona Hidvegi-Söderlund och Attila Hidvegi, 1997

Material: Betong, glas och metall
Konstnärerna beskriver sitt konstverk så här: *"Det grundläggande i livet är vatten. Havet. Förnyelse. Vågen som bryter upp isen om våren. Strömmen och vågen som driver i fiskstimmén. Vår skärgård med dess öar. Kraften. Bränningarna."*

③ *Sjökvinnan*

av Dag Wallin, 1998

Material: Brons och betong
Så här beskriver konstnären sitt arbete: *"Vatten och kvinnlighet är intimt förknippade, de är båda livsgivare, och utan dessa skulle inte livet vara. Ur havet plockar vi frukter. I kvinnan gror livets fortsättning."*

③ *Vindmobiler*

av Hans Bartos, 1999

Material: Järn

Så här beskriver konstnären sitt arbete:
"Ett samtal mellan vind - teknik - konst."

③ *Notdragaren*

av Lars-Lennart Stenberg, 2000

Material: Keramik, plåt, vajer och betong

Så här beskriver konstnären sitt verk:
"I älv, sjö och hav, från forntid till nutid, i ett långt förlopp har NOTEN skapat glädje, spänning och alltid ett hopp."

③ *Havsväsen*

av Susanne Holmberg, 2001

Material: Bohusgranit

Konstnären beskriver sitt konstverk så här: *"Hemlighetsfull som havet självt. Kvinnligt, manligt, tyngd och viktlöshet på samma gång."*

3 Atlantis

av Dan Lestander, 2002

Material: Rostfritt stål

Konstnärens tankar om verket:

"Myten om Atlantis har skapats av många snillen som spekulerat. Olika öar i havet har antagits vara det som blev kvar av kontinenten som sjönk."

3 Rytmer

av Juan Carlos Segovia, 2003

Material: Stål

Så här beskriver konstnären sitt arbete:

"Rytmer symboliserar vågornas rytmik.

Med rörelse och outtröttlig rytm gör de sina mjuka former. Stiger snabbt, ebbar ut långsamt.

Som en ritual som upprepas."

3 Drakskepp

av Berth Johansson, 2004

Material: Tenn

Konstnären beskriver sitt arbete så här:

"På forntidens mytomspunna hav seglar denna farkost, lastad med dimmornas fantasi"

③ *Till minne*

av Bertil Sundstedt, 2005

Material: Emalj på stålplåt

Så här beskriver konstnären sitt arbete:
"Mitt förslag till emaljmegalisk eller obemalj refererar med sin placering vid kanalen och vattnet till fiske och sjöfart/handel som har och har haft stor betydelse för staden Piteå.

Avslutningen uppåt i ett sadeltak är en anspelning på Piteå som boplats."

③ *Fenan*

av Anna Sofia Mååg, 2006

Material: Betong och keramisk mosaik

Konstnärens tankar om verket:

*"Någonting har simmat in från havet.
Havet är stort och rymmer kanske stora
hemligheter.*

*Tänk om parkens gräs var som havsytan?
Då skulle ett djur kunna simma ända till
gräsmattan!*

Kanske parkera i parken?"

③ Bottenvikens änglar

av Ola Taube, 2007

Material: rostfri, syrafri och elektrolyt-polerad plåt

Konstnärens tankar om verket:

”Simpor! Dessa mina älskade fiskar! Hatade och ratade av fiskare i alla tider, men för mig änglaliknande varelser som svävar fram på sina vingliknande bröstfenor – tidlöst och graciöst påminnande om tider som flytt och kommande tidevarv.”

③ Det spelande barnet från havet

av Erling Johansson, 2007

Material: Plattjärn

Konstnärens tankar om verket:

”Enligt vetenskapen kommer människan från havet. Men människan accelererade kraftigt sin utveckling på land till dagens människa.

Vi bär utan tvekan vga minnen från tiden i havet i vår ryggmärgskänsla, i vårt undermedvetna och det återspeglas också i våra kroppars form och i vår känsla för hållning, takt, rytm, rörelse och toner.

I min skulptur stiger barnet rakt upp som en stark vågtopp ur havets vattendroppe kastad som en havets moderkaka på land.

Denna skulptur är ett hyllningsmonument över människobarnets minne från havet som bär till oss i varje generation tusentals kreativa möjligheter.”

④ *Figurer för spel*

av Filip Nilsson, 1966

Material: Oljebränt järn, kopparsvets och smide

"Bildbyggnaden, baserad på kända sportredskap med cirkeln som enande idrottsymbol, vill främst verka smyckande för fasaden genom att både kontrastera och understryka arkitekturen".

⑤ *Långskataskolan*

av Sture Berglund, 1997-1998

Installationen pekar på sammanhanget mellan lek och pedagogik.

En tjärad flaggstång över en stenlagd kompassros, en labyrint och en stenåldersby berättar om kustlandets historia. Ur ett stort kluvet stenblock springer det livgivande vattnet fram.

Förebilden Zackriskällan på det närbelägna Grisberget är omnämnt i Linnés Lappländska resa 1732.

En eldstad av stenblock bildar en grillplats.

⑥ *Idoghetens mast*

av Sture Berglund, 1994

Material: Trä

Utsmyckningen visar mast i full skala till galeasen, senare skonerten "Idogheten".

Byggd 1842 i Ankarskatan av byggmästare Johan Hedqvist i Öjebyn.

7 Snäckan

av Maria Alm, 1996

Material: Betong och koppar
Konstnären beskriver sitt konstverk så här: "Spiralens form är en symbol för födelse och växande."

8 Ljus i vinter-skrud

av Kultur- och Fritidsförvaltningen,
1996 och 1997

Ljusinstallation

Att ljussätta en stad är att måla verkligheten. Natthimlens ljus och färgerna i olika material träder fram som volymer och skapar en annan värld åt oss. Med ljus kan platser få identitet, betraktaren får möjlighet att upptäcka det vackra som redan existerar och vår stadsmiljö kan få en värdighet.

9 Älvens väg

av Maria Alm, 1997

Landskapsinstallation
(trä och metall)

Konstnären beskriver sin installation så här: *Att följa älvens väg från fjällen ner till havet. Bergväggen står som symbol för*

fjället, där källflödet finns. De tre trädkulpturerna som sakta vänder runt i vinden står som symbol för skogslandskapet. Jordbrukslandet har fått en lada satt på stensockel som symbol. Ladan skall föra tanken till bosättning. Nere vid kusten möter så älven havet och vid stranden ligger båten."

10 Musik och glädje

av Toivo Lundmark, 1998

Material: Aluminiumplåt

"Mina studier av kinesiska tecken gav mig avspark, att utifrån tecken som (i förenklad form) betyder glädje, musik tredimensionellt omforma detta till en skulptur. De två stiliserade lurarna riktade snett uppåt är tänkta att vara en liten hyllning till Piteås musikliv. Dessutom en liten fingerisning (till de besökande som färdas genom rondellen) om div örongodis som Piteås musikliv kan bjuda på".

11 Bland fåglar

av Ernst Billgren, 1994

Material: Mosaikinlägg

Utsmyckningen visar ett katthuvud omgivet av fåglar. Kattens nos är utförd i relief.

12 Anemon

av Birgitta Linhart, 2006

Material: Bodengranit

Konstnärens tankar om verket:

"Sten fascinerar och vatten lockar, man vill bli kvar och följa med."

13 *Timglas*

idé Sten Erik Nilsson
konstruktion Karl Dahlman, 1993

Material: Koppar
Fontänggruppen i koppar symboliserar en familj, där de kvinnliga medlemmarna har fått mjukare former än de manliga.

Vattendraperierna som flödar över timglasen symboliserar livets kretslopp och tidens gång. Ljuset som belyser vattendraperierna underifrån symboliserar uppståndelsen. På vintern fryser vattnet till is, och när solens första strålar når isdraperierna ger iskristallernas gnistrande ljus ett löfte om vårens och livets återkomst.

14 *Christoffer Jacob Boström*

av Gösta Almgren, 1935

Material: Brons
Monumentet över pitesonen, filosofen och pedagogen vid Oscar I:s hov, Christoffer Jacob Boström donerades 1935 till Piteå stad. Donatorerna var enligt donationshandlingarna "några pitebor" bl a David Markström, borgmästare, Axel Lindfors, bankdirektör och Frans Wallstén, järnhandlare. Bysten är placerad så nära som möjligt den plats där Boström föddes.

14 *Sjösättning*

av Ebba Hedqvist, 1962

Material: Brons
Konstnären vill med skulpturen påminna oss om, att Piteå en gång varit en betydelsefull hamnstad.

14 Daniel Solander

av Tora Ceder, 1983

Material: Brons

Bysten invigdes vid 250-års firandet av Daniel Solanders födelse i Öjebyn 1733.

Solander var lärjunge hos naturforskaren Linné och deltog i den engelske forsknings-resanden James Cooks första världsomsegling 1768-1771. Solanders stora botaniska samlingar finns deponerade i British Museum i London.

14 Uddmans bryggor

av Sture Berglund, 1996

Gestaltning av gaturum
(trä, gatsten, grus och vatten)

Gestaltningen av gatan syftar till att göra landhöjningsprocessen synligare och genom att använda den historiska kunskapen, ge och förstärka gatans identitet.

Gestaltningen bygger på att den höjdskillnad som finns upp till Storgatan, både från Hamn- och Prästgårdsgatan, tas till vara och accentueras genom att tydliga strandlinjer och höjdkurvor markeras i markplanet med gatsten.

Vattenspeglarna som finns i slutningen mot Prästgårdsgatan erinrar om vattnet som sakta drog sig tillbaka. Fontänerna förstärker vattenuplevelsen med sitt porlande. I slutningen mot Hamngatan finns brygg- och kajplan som understryker den marina anknypningen.

De master som finns på båda sidorna om Storgatan understryker ytterligare den marina karaktären.

14 *Lanterna* *Utsiktspunkt*

av Clara Von Rettig, 1998

Fasadbelysning
Material: Färgad självhäftande plast på fast armatur

14 *Haren*

av Bertil Sundstedt, 2006

Material: Järn

Konstnärens tankar om verket:

"Harens gestalt som i sin uppenbarelse kombinerar odödlighet och pånyttfödelse är en symbol för förtröstan, lindring och rehabilitering."

15 *Gepard*

av Carina Wallert, 1992

Material: Patinerad brons placerad på stenar i svart granit.

Utsmyckningen är tänkt att med sin strikta formning samla den mångfald som gården med alla sina aktiviteter och händelser bjuder. Gepardens "lätt-tillgänglighet" gör den också möjlig att användas som del i barnens lekar.

16 *Vindaren*

av Mats Caldeborg, 1991

Material: Limmat trä

Konstverket installerades 1991 vid servicehuset på Berget och flyttades 1996 till sin nuvarande plats vid Södra Hamn. Skulpturen anspelar enligt konstnären "på Piteå som sjöstad" och kan ses som ett "vindmärke".

I folkmun har skulpturen fått namnet "Pinnen".

17 *Dialogen*

av Toivo Lundmark, 1998

Material: Björk

Så här beskriver Toivo sitt arbete:
*"Fotfolket kontra makthavarna,
en nödvändig demokratiprocess
i en dynamisk tid."*

17 *Flicka på snäcka*

av Arvid Knöppel, 1949

Material: Brons

Konstverket inköptes på förslag av Piteå Konstgille.

18 *Arbetaren*

Av J Michael Katz, 1962

Material: Konstbetong
Skulpturen köptes ursprungligen av Norrbottens Cementgjuteri, Öjebyn. 1962 inköptes den till Piteå kommun.

19 *Källan*

av Sture Berglund, 1994

Material: trä, natursten och vatten
Installationen består av en källa med rörligt och stillastående vatten och en liten byggnad - ett slags landmärke i bostadsområdets topografi.

"Man kan kanske säga att det dåtida Piteå liksom dagens hade och har vattnet som signum..."

20 *Norrskan* (Fragment ur Energitempel)

av Torgny Larsson, 1992

Material: rostfritt polerat stål och neonrör
Ett slags riktmärke och ett "Välkommen hit till Kullen-tecken" på närmare håll. Bågarna binder också samman bostadsområdet med vattnet, vattnet som också utgör en enhetlig bakgrund till skulpturen. Energitemplet är också tänkt som en naturlig väg till och från vattnet, då man kommer nära dem, passerar dem och får tillfälle att känna deras rymd och volym.

I folkmun har utsmyckningen fått namnet "Blå bågen".

Konstnårsregister

Alm, Maria - född 1962 i Gällivare. Har utbildat sig vid Konstfack, Stockholm. Hon avslutade sina studier 1988 och har sedan dess arbetat som konstnär. Hon arbetar med många olika material och hennes mångsidighet kan ses i hennes verk.

Almgren, Gösta - född 1888 i Söderdala, Gävleborgs län. Blev elev vid Dramatiska teaterns dekorationslinje och studerade konst som stipendiat i Italien, Frankrike och Tyskland. Han har blivit känd för sina monumentala verk.

Bartos, Hans - född i Wien 1944 och fick sin utbildning vid Nyckelviksskolan, Konstskolan Idun Lovén och Konsthögskolan. Med vindmobiler har han arbetat ca 10 år och utvecklat ungefär 20 st olika typer med olika tekniska principer.

Berglund, Sture - född 1937 i Piteå. Har genomgått Konstfack, Grafik- och Konsthögskola i Stockholm. Hans revir är skärgården och kustlandet kring Piteå. Det är den del av världen han valt att skildra i såväl måleri som teckning och grafik.

Billgren, Ernst - född 1957 i Göteborg. Har genomgått utbildning vid Valands Konsthögskola i Göteborg.

Caldeborg, Mats - född 1950 i Nordmalings kommun. Arbetar som skulptör.

Ceder, Tora - född 1948 i Arnemark. Har genomgått design- och bildutbildningar. Har blivit mest känd för sina konstverk i lera.

Efverström, Thomas - född 1954 i Älvsbyn. Har utbildat sig vid Valands Konsthögskola i Göteborg. Har varit verksam som konstnär sedan han avslutade sin utbildning 1986.

Hagström, Eva - född 1958 i Malmberget. Har utbildat sig vid Konstfack, Stockholm. Hon gick ut därifrån i slutet av 80-talet och har sedan dess arbetat som konstnär. Hon har blivit mest känd för sina textila verk.

Hedqvist, Ebba - född 1909 i Piteå. Hon började sin konstnärliga bana som målarrinna. Hon debuterade 1935 och hennes starka formkänsla fick henne senare att mer och mer närma sig skulpturen. Detta kom senare att bli hennes huvudsakliga konstnärliga uttrycksmedel.

Hidvegi, Attila - född 1959 i Flen. Han är utbildad glasblåsare.

Hidvegi-Söderlund, Mona - född 1962 i Piteå. Har utbildat sig till glasblåsare genom praktiskt arbete tillsammans med Attila Hidvegi.

Holmberg, Susanne - född och uppvuxen i Luleå. Utbildning vid konstlinjen, Sunderbyns Folkhögskola 1990-1995 samt vid en stenutbildning i Bohuslän 1998.

Johansson, Berth - Född 1948 och uppvuxen i Bärfendal i norra Bohuslän. Erhöll 1989 mästarbrev i konstsmide.

Johansson, Erling - född 1934 i Sarvisvaara. Tecknare, målare, miljöskapare och filmare. Studier vid Konsthögskolan i Stockholm 1956 - 61. Ateneum i Helsingfors 1961 - 63. Hedersdoktor vid Luleå Tekniska Universitet 2007.

Knöppel, Arvid - född 1892 i Luleå. Genomgick utbildning vid Althins målarskola, Tekniska skolan och Konsthögskolan i Stockholm. Han har arbetat som skulptör, tecknare, grafiker, målare och skriftställare. Mest känd har han blivit som skulptör och djurtecknare.

Larsson Torgny - född 1957. Utbildad vid Konsthögskolan i Stockholm.

Lestander Dan - född 1959 i Arjeplog. Utbildning vid konstlinjen, Sunderbyns Folkhögskola samt vid Sommarakademien i Salzburg, Österrike.

Linhart, Birgitta - född 1971. Hon arbetar som skulptör i sten, is och snö. Hon har sin grundutbildning från Sunderby Folkhögskolas konstlinje med skulptural inriktning.

Lundmark, Toivo - född 1936 i Piteå. Har arbetat som sjöman, byggnads- och gruvarbetare. 1972-1973 genomgick han bild- och miljöutbildning och har sedan 1976 försörjt sig som bildkonstnär och skulptör. Han har blivit mest känd för sina reliefer i furuträ, ofta med ett abstrakt, organiskt formspråk.

Mååg, Anna Sofia - född i Falun 1968. Utbildad bl a på HDK, Högskolan för Design och Hantverk i Göteborg.

Nilsson, Filip - född 1917 i Gråträsk, Piteå kommun. Är självlärd och har arbetat med såväl målningar som skulpturer. Han har utfört flera offentliga arbeten, hudsakligen i trä och betong men också i järnsmide.

Von Rettig, Clara - född 1961, arbetar som konstnär och med ljusinstallationer.

Segovia, Juan Carlos - född 1968 i Argentina. Konstnärsutbildning i Argentina och 3 års studier i skulptur, har deltagit i flera internationella kultursympioser.

Stenberg, Lars-Lennart - född i Malå kommun 1951. Han arbetar mest med keramik, bruksgods, skulptur och blandteknik med typiska attribut för Norrbotten t ex horn, järn, trä och läder.

Sundstedt, Bertil - född 1948 i Boden, utbildad på konstfack i Stockholm.

Taube, Ola - född 1938 i Antnäs, Norrbotten. Studier vid Sunderby Folkhögskolas konstlinje i 2 år, i övrigt självlärd.

Wallert, Carina - född 1952. Utbildad vid Konsthögskolan i Stockholm.

Wallin, Dag - född i Stockholm 1946. Han har utbildat sig bl a vid Konstfack.